

BENGAL EDEBİYATI VE BAÜLLER
(İLÂHİLER SÖYLEYEREK DANS EDEN ZAHİTLER)

Doç. Dr. Rasih GÜVEN

Bengal Dili ve Edebiyatı

Bengal Dili kökünü eski *Magadha'da* konuşulan, *Sanskrit* dilinin basitleştirilmiş şekli olan *Prakrit* lehçesinden olan ve *Sanskritten* de birçok kelimeler alan *Bengalce* gerçek şeklini aşağı yukarı 13. yüzyılda aldı ve 14. yüzyılda da mükemmel şekline ulaştı. Bu dilin edebiyatı başlangıçlarında *Brahmanizmin* ve *Buddhizmin* etkisi altında kalmıştır. Çağdaş Bengal Edebiyatı Hindistanın en zengin edebiyatlarından bir tanesidir. Bengalce *Doğu Bengalde* (*Bengaldeşde*) ve *Batı Bengalde* konuşulan çok güzel, akıcı ve tatlı bir dildir. Bu dilin edebiyatı iki büyük bölümde incelenebilir. *Eski (Klasik) Bengal Edebiyatı* ve *Modern Bengal Edebiyatı*.

Eski (Klasik) Bengal Edebiyatı

Bu bölüm altı ayrı bölümden oluşmuştur.

i) *Vaişnava Şairleri*: Bu ekole bağlı olanları Vaişnavalar olarak isimlendirirler. Anlamı *Tanrı Vişnu'ya* inananlar demektir. Hindu Dininde iki büyük mezhep vardır. Birincisi *Vişnuitler* veya *Vaişnavalar* ikinci mezhep de *Şivaitler* yani *Şaivalar*, Şiva taraftarlarıdır. Hinduizmde *Baş Tanrı Brahma'dır*. *Brahma yaratandır* veya *yaratıcıdır*. *Şiva yok edici*, öldürücüdür. *Vişnu Tanrının Koruyucu*, insanları ve toplumu büyük felâketlerden, kötülüklerden koruyucu sıfatını temsil eder. Bu dünyada düzen ve nizam bozulduğu zaman Tanrı Vişnu *Kuşlar Kralı Garudanın* sırtına binerek dünyaya gelir düzeni yeniden kurar ve tekrar Semavi Sarayına döner. Tanrı Vişnu dokuz kere çeşitli biçim ve kişilikte dünyaya gelmiştir. Onuncu defa dünyaya beyaz bir atın üzerinde Güney Hindistanda, *Şabyla köyüne Kalki* adı ile gelecektir. Henüz gelmemiştir. Beklenmektedir. Tanrı Vişnu dünyaya sekizinci gelişinde *Tanrı Krişna* olarak gelmiştir. *Tanrı Krişna Mahabharata Destanının* son yedi bölü-

münü içeren *Harivamşa* Destanının Kahramanıdır. Gerçekte Tanrı Krşna Brahman Kastına mensup bir köylü ailesinde doğmuş, vücudu kül renginde olan bir tanrıdır ve Aşk-ı İlahîyi, *Tanrı Aşkını* sembolize eder. Bütün gençliği Sevgilisi Çoban kızı Radha ile bütün günlerini diğer çoban kızları ve sevgilisi ile dans etmekle geçirir. En büyük özelliği daima elinde bir flût veya Kaval bulundurması ve çalmasıdır. *Harivamşa* Destanında Hari'nin yani Krşna'nın yaşamı ve ait olduğu Ay Sülalesinin ve diğer Güneş, Ateş ve Yılan sülalelerinden bahsolutmaktadır. Aşk'ı-İlahî önemli ve büyük bir inanç olarak asırlardanberi tazeliğini muhafaza etmiş, birçok şairler dinî ilahiler ve şiirler yazmışlardır. Bunlardan takriben M.S. 1100 da yaşamış olan *Jaya Dev* çok

tanınmış lirik bir şairdir. *Gitagovinda* çok büyük bir eser, lirik şiirde ve Pastoral Dramada tek örnek bir eserdir. Tanrı *Krşna* ile sevgilisi ve karısı *Radha'nın* aşklarını terennüm etmektedir. Eser asırlardanberi değerini korumuştur. Tanınmış birçok şairlere ve yazarlara ilham kaynağı olmuştur. *Bahartendu Harii Çandra* tarafından eser *Hindi* dilinin *Braj Bhasa* şivesine nazım olarak tercüme edilmiştir. Bu büyük *Bhakti* lirik şiirine otuzbeş'den fazla tefsir ve açıklama yazılmıştır. Bu dönemin düşünce ve kültür hayatında sadece inanış ve demokratik idealleri ile İslamın toplum üzerinde büyük bir etkinliği hissedildi ve Çaitanya da bu tahrik ve rahatsızlığın mihrak noktası oldu. Çaitanya milâdi 1485 yılında Brahman bir aileden dünyaya gelmişti Henüz küçük bir çocukken babasını kaybetti ve annesi onu okula gönderdi. Çaitanya orada iyi bir Mantık ve Gramer tahsili yaptı. Onsekiz yaşında evlendi ve yirmi yaşında da öğretmenlik yapmaya başladı. Daha sonra dini duyguları ve Krşna sevgisi üstün geldi. Evini terkederek bütün memleketi dolaştı. Seyahatlerinde birçok Sadhular ve Fakirlerle tanıştı ve ondaki Krşna sevgisi herşeyin üstünde idi. Çaitanya 1533 yılında öldü. Genç yaşında ölmesine rağmen ardında büyük bir topluluğu sürükleyen Tanrı Krşna sevgisi bırakarak büyük bir dinî hareketin liderliğini yaptı. Bu dönemin şairleri Radha ve Krşna'nın ebedî aşklarının konusundan mülhem oldular. Erkek ve kadın arasında geçen insanî aşk, gerek maddi ve gerekse manevî bakımdan bu dönemde yetişen şairlerin şiir konusu olmuş, kısa müzikle birlikte terennüm edilen şarkılar, ilâhiler yazılmıştır. Aziz Çaitanya bu tarz ilahiler yazan şairlerin piri olarak tanınır. Bu tür şairler toplumun her kesimine mensup, erkek ve kadın, müslüman veya hindu, çok defa ferdiyet ve şahsiyetlerini unutarak yaşadıkları kesimin tek bir sesi haline gelmiş kimselerdi. Konumuz olan Baüller de Çaitanya'nın izinde yürüyenlerdendir.

Bengal Edebiyatının babası sayılan *Çandi Das*, *Padavali* isimli ilâhiler koleksiyonunda dilinin sadeliği ve basitliği, tatlılığı ve elem vericiliği özellikleriyle dikkati çeken bir şairdir.

ii) *Şakta Mezhebinin (Sektinin) Şairleri:* Bu şairler tabiatın çeşitli görünüşlerini temsil eden Büyük Kali (Zaman) İlâhesine ibadet etmekte ve ondan mülhem olarak şiirler yazmışlardır. *İlâhe Şakti* (Kuvvet), *Durga* veya *Çandi (Koruyucu)-Lakşmi* (Refah ve Saadet getirici), *Manasa* (Yılanlar Kraliçesi), *Sarasvati* (Güzel Sanatlar ve Bilgi Patronu) ve *Sitala* (Suçiçeği hastalığını veren İlâhe), *Şasti* (Birçok Çocuk veren) ve bütün bunların üstünde *Üniversal Ana* olarak kendisini

gösterir. Şakta şairleri çeşitli menkabelerle ilgili olarak *Kali'nin* özelliklerini ve meziyetlerini terennüm ederler.

iii) *Buddhist Şairler: Buddha Dini* Başlangıç Dönemlerinde ona etki yapmış olan bir dindir. Buddhist şairler şiirlerini Bengal dilinde yazdılar. Konu olarak da Buddha dininin ana prensiplerinden birisi olan *Dharma* (Hak, Hukuk)'la ilgili menkabeleri veya yarı *Buddhist Kültü* ile ilgili Baladları ve hikayeleri seçtiler.

iv) *Müslüman Şairler:* Bu şairler dinî ve mahallilikten uzak, *Vaişnava* ve *Şakta* şiirini büyük bir maharet ve ustalıkla kullanarak şiirler yazdılar. Bu şiirler arasında çok tanınmış ve genç yaşında ölmüş olan *Devlet Gazi* ve Bengal edebiyatının temel direklerinden, bilgin, fazıl bir şahsiyet olan *Alawal' dır.*

v) *Büyük Hint Destanlarının Bengalceye Tercümeleri:* Onbeşinci Asırda *Arıttibas Ojha* Bengal Edebiyatının kurucusu ve *Bengalce Ramayana Destanının* yazarı olarak tanınmaktadır. Ondokuzuncu Asırda bu *Ramayana* Avrupalı Misyonerler tarafından basılıp yayınlanmıştır. Keza 16. yüzyılda *Çandravati* isimli bir kadın şair de *Ramayana Destanını* Bengalceye çevirmiş ve aynı zamanda baladlar yazmıştır.

Mahabharata Destanının ilk tercümesi 15 ci yüzyıldan önce, *Nasrat Şahın* hakimiyeti esnasında *Nasrat Şah* için tercüme edilmiştir. Bu tercüme kaybolmuştur. *Sanjaya* 15 ci yüz yılda *Mahabharata Destanının* ilk uzun ve ayrıntılı tercümesini yapmıştır. En güzel tercüme de 17. yüzyılda *Kasiram Das* tarafından yapılmıştır. Bu tercümede Bengali bir hava ve atmosfer hiss olunmaktadır.

vi) *Folklor: Bengal Folklor Edebiyatı* çok zengin ve aynı zamanda çok önemli bir yer kapsamaktadır. Bu zengin edebiyat henüz tam olarak toplanamamıştır. Konu bakımından birçok çeşitler ve gruplar oluşturmaktadır.

Modern Bengal Edebiyatı: Ondokuzuncu yüzyılın başlarında Bengal edebiyatı büyük bir yenilik (*Rönesans*) hareketinin merkezi oldu. *Raja Mohan Roy* bu yenilik hareketinin başı idi ve daha sonra münevver, okumuş genç münevverler bu hareketi devam ettirdiler. *Mikael Madhusudan Dutt* (1824-73) Yeni Bengal Edebiyatının kurucusudur. *Bankim* tının kralı ve Bengal roman ve hikayeciliğinin yaratıcısı, millî duygularla meşbu, millî: gururu yeniden canlandırmak amacı ile eserlerinin konularını daima tarihten seçmiştir. Yazmış olduğu *Vande Matram* şiiri bugün Hindistan'ın millî marşlarından birisi olarak kabul olun-

muştur. *Dinbandhu Mitra* (1829-1879) yazmış olduğu tiyatro ve sahne eserleri ile tanınmış, eserlerinde sosyetenin **düşüklüklerini, kötü taraflarını** ortaya koymuş ve yazmış olduğu *Nil Darpan* trajedisi ile **İndigo ziraatı ile meşgul olan İngilizlerin Hintlilere yaptıkları insan dışı davranışlar** gösterilmiş ve eser **Hindistanda büyük bir ayaklanma** olmuştur ve aynı zamanda birçok Avrupa dillerine de tercüme olunmuştur.

Şairlerin büyük bir çoğunluğu hümanizm ve vatanperverlik duyguları ile dolu kahramanlık destanları yazmaya başladılar. Nesir büyük bir yenilikçi olan *İşyar Çandra Vidyasagar* tarafından oldukça gelişti. Yirminci asrın ve Hindistan'ın en büyük şairlerinden ve dünya edebiyatında büyük bir yeri olan şair, yazar, düşünür, mistik filozof, artist, ressam, müzisyen, terbiyeci ve eğitimci *Rabindranath Tagore* dur.

Yeni Türk Tercüme Edebiyatında büyük bir yeri olan *Rabindranath Tagore*'un yirmiye yakın eseri değişik çevirmenler tarafından Türkçeleştirilmiştir. *İbrahim Hoyi*'nin tercümeleri en iyi olanlarıdır. *Şantiniketan* da kurmuş olduğu *Vişva Bharati Enternasyonal Üniversitesi* ile *Tagore* Doğuda, Batıda ve Hindistan'da kendisine sevgi ve hürmet hisleri yaratmış Hindistan'ın en büyük ve saygın evlatlarından biridir.

Bugün halen hayatta olan tanınmış yazarlardan *Ananda Şankar Ray*, nesir sahasında kendisini göstermiştir. Büyük bir şair olan *Kazi Nazrul* İslam halk tarafından çok sevilen ve takdir olunan büyük bir şahsiyettir.

Baüller (İlahiler Söyleyerek Dans Eden Zahitler)

Kuzey-Doğu Hindistan'da ve bilhassa Doğu ve Batı Bengal'de çoğunlukta bulunan baüller çok enteresan bir kült olarak başlangıcı tesbit edilemeyen uzun asırlardan beri varlıklarını muhafaza etmişlerdir. Fakat günümüz kadar gelebilen bu kültürün mensupları güngeçtikçe azalmakta, tükenmektedir. Bu kültün kültür zenginlikleri ve edebiyatları henüz vazih olarak tesbit edilmemiştir.

Baül kelimesi kökünü Bengalce "Bayu", Sanskrit "Vayu" kelimelerinden alır. Sanskrit Vayu'nun "V" harfi Bengalcede "B" olarak telâffuz olunur. Sanskrit dilindeki "Vayu", Bengalcede "Bayu" olmuştur. Sanskrit "Vayu", "rüzgâr" anlamına gelir. Buradan da anlam değiştirerek, bilâhare "Delişmen, ele avuca sığmaz" anlamıda kullanılmıştır. Bu isim daha sonra da bir grup insanı veya bir kültü temsil eden bir kelime olmuştur. Narahari aşağıdaki mısraları ile baül'ün tarifini vermektedir:

"Ne bir üstada, ne emirlere, nasihatlere,
Adet ve geleneklere itaat etmiyorum,
Onun için delişmen bir baül oldum.
Şimdi insan yapısı payelerin, nişanların bende yeri yoktur.
Yalnız, yerden bir kaynak gibi kaynayan
Aşkımın memnuniyeti için gülüp dans ediyorum.
Aşkta ayrılık değil, fakat daima bir oluş vardır.
Bir kişi ile de, herkes ile de dans edip şarkı söylemekten zevk
alıyorum."

Kanaatımızca bu külle, Hinduizmin sıkıcı kast teşkilâtına karşı reaksiyon gösteren bir doktrin olarak da bakılabilir. Zira bu külte bağlı olan evlibarklı, hiç evlenmemişler, hiçbir sınıf ve kast ile ilgisi olmayanlar, özel ilâhlarla, mabetlerle ve kutsal yerlerle ilişkisi olmıyan kişiler girer. Esasen baüller Hinduizmin en düşük birkaç kastından ve İslâm dininden gelmelerine rağmen kendi haklarında teferruatlı bilgi vermekten daima kaçınırlar ve yalnız kendilerinin baül olduklarını söylemekle yetinirler. Baüller arasında yüksek kasta mensup kişilerin sayısı çok nadirdir. Bu tip kişiler aralarına geldiğinde hemen kendi seviyelerine indirilir ve o şekilde muamele görürler." Kayığın dip tahtaları üst kısımdaki tahtalardan daha mı önemlidir? " diyor baüller. Bunların kendi aralarında da bir sınıflandırma vardır. Fakat hepsi de baüldürler.

Baüllerin yaşayışları, tarihleri ve edebiyatları henüz yazılmamıştır.' "Ganj nehrine dökülen bütün kollar Ganj oluyorlar. Binaenaleyh biz de kendimizi müşterek nehir içersinde kaybetmeye mecburuz. Aksi takdirde yaşamamak gerekir".

Benares şehrinde Ganj nehri kıyısında rasladığım bir baül ile konuşuyorum." Sizden sonra gelecekler için neden hiçbir yazılı vesika bırakmıyorsunuz? Kültünüzün edebî ve tarihî gelişmesini yazmıyorsunuz?" diye sordum. Cevabı şu oldu: "Biz Sahaj'ı (Basit yolu) tercih ediyoruz ve ardımızda herhangi bir iz bırakmıyoruz". Bu sırada, daha önce de belirtildiği üzere baüllerin belirli bir dinleri, ne kutsal yerleri ne de haç yapmak için bir yerleri vardır. Fakat dinî bayramlarda hep bir araya gelerek toplanma imkânları bulurlar. Bunlar çoğunlukla Vaişnava'ların² dinî merasimlerinin yapıldığı yerlerde, özel yerlerde yapılan toplantılara gruplar halinde katılırlar ve asla ibadet için ne bir mabet ne de cami veya herhangi bir dinî müessese içerisine girmezler. Bazen hürmet edilen, sevilen bir üstadın yaşadığı yerlerde bir süre kalırlar

1 Vişnu Mezhebi salıklarına verilen isim, Vaişnavalar Bengalde önemli sayıdadır. Baüller bunların dinî merasimlerinin yapıldıkları yerlerde sık sık ve gruplar halinde görülürler. Benal'in diğer bir özelliği de Çaitanya gibi bir büyük mistik şairi yetiştirmiş olmasıdır. Çaitanya'nın doğum yeri Kendulli adında ufak bir köydür. Kendulli, Batı Bengalde, Kalküta'dan 85 mil mesafede bulunan Bolpur kasabasında, Şantiniketana (Sükünet Beldesi) da, büyük Hintli düşünür, şair, artist ve eğitimci Rabindranatha Takur'un (Tagore) kurmuş olduğu Vişva-Bharati anternasyonal Üniversitesine 35 mil mesafededir. Kendullide 1950 yılı Ocak ayında yapılan ve bir hafta süren Melaya (Bayram) Şantiniketandan bir gurupla birlikte ben de katılmışım. Burada aynı zamanda 1000 den fazla baül de bulunuyordu. Bir hafta süre ile sık sık temas ettiğim, deyişlerini dinlediğim, danslarını seyrettiğim baüllerin fotoğrafları bizzat tarafımdan çekilmiş ve hiç bir yerde yayınlanmamıştır. Fotoğraflarda görüldüğü üzere bu külte yalnız erkek baüller değil, kadın baüller de dahil olmaktadır.

fakat hiçbir şekilde ibadette bulunmazlar. Diğer din mensuplarının baüllere karşı tutumları hiç te iyi değildir. Aralarına Hindu ve İslâm dinlerinden kişileri de alan baüller bu iki din mensupları tarafından hâkir görülürler. Bilhassa Hindular baülleri aşağı tabakadan, aşağı kasttan oldukları için mabetlerinin içerisine sokamazlar. Bu olumsuz tutuma karşı baüller şöyle diyor:

"Bizim diğer mabetlere ne ihtiyacımız var,
Ruhi Mutlak'ın kendisine yer olarak seçtiği
bu beden bir mabet değil midir?"

Diğer birçok dinlerin görüşlerine aykırı olarak bizim bu bedenimiz Kalbin-İnsanı olarak orada yaşayan ve kutsalın en kutsalı olan bir ziyaretgâhtır. Böyle olgun bir görüşte insanın asaleti yükseltiyordu.

Kabir, Guru Nanak, Ravidas ve Dadu ve bunların makipleri de insan bedenini Tantı-Mabedi olarak vasıflandırıyorlardı:

biraz ötemizde, nehrin kıyısında birkaç kayıkçı kayıklarını nehrin suyu çekilmiş çamurundan kurtarmaya çalışıyor ve suya doğru itiyorlardı. Baül bu kayıkçıları göstererek devam etti:" Suyu yükselmiş olan nehirde sandallar hiçbir iz bırakıyorlarmı ?"

Baül kültünün yaşı sorulduğunda şundan veya bundan önce veya sonra olsun şöyle söylüyorlar: "Dünyada yalnız yapmacık dinler zamanla sınırlandırılır. Bizim Sahaj'ımız (Basit, tabii dinimiz) zamanla mukayyet değildir. Ne başlangıcı ne de sonu vardır. O ebedîdir ve her zaman mevcuttur". Baüllere göre *Upanişadlar'ın*, *Puranalar'ın* ve hattâ *Vedalar'ın* dini yapmacıktır, gayritabiîdir.

Hindistanda çeşitli bir çok dinlerin ve mezheplerin salikleri baş ve vücutlarındaki kıllara bağlı oldukları mezhep ve dinî kaideye uyarak kesmezler. Baüller kendilerini bu tür mezhep ve dinlerden ayrı tutmak için saç ve sakallarını ve vücutlerindeki kılları olduğu gibi, tabii halinde bırakır hiçbir şekilde kesmezler.

Baüllerin giyimleri de diğer Hindu tariki dünyalarından ayrıdır. Bunlar vücutlarının her yanını örterler. Hiçbir zaman yırtılmış veya sökülmüş elbise ile gezmezler. Elbiselerindeki yırtıkları hemen yamarlar. Şantiniketanda gördüğüm bir baülün elbisesinde en aşağı 200'den fazla yama vardı. Bu bakımdan baüller kısmen Buddhist rahiplerine benzerler. Baüller yaşayışlarını dilenmek, dans etmek ve kutsal şarkılar terennüm etmekle temin ederler. Bunlara göre çıplak dolaşmak insana hiçbir zaman dinî bir haslet ve üstünlük kazandırmaz.

Diğer Hint felsefe sistemlerinde olduğu gibi Baüller arasında da Guru-Şişya, Mürşid-Mürid, Çömez münasebeti vardır. Okudukları ve terennüm ettikleri ilâhi aşk türküleri Gurudan Şişyaya veya Mürşid'den Müride intikâl eder. Talebenin okuyuş, duyuş, ifade kabiliyetine ve sesinin güzelliğine göre, kendi öz deyişleri de Gurununkilere ilâve edilir. Daha öncede belirtildiği üzere Baüllerin yazılı bir edebiyatları yoktur. Sorulan sorulara cevapları, soruya uygun şarkılar şeklindedir. Neden böyle yaptıkları sorulduğunda şöyle cevap verirler: "Biz kuşlar gibiyiz. Ayaklarımızla yürümüyoruz, fakat kanatlarımızla uçuyoruz".

Kabir:

"Cennet bahçesi bedendedir;
Orada yedi deniz ve parıldayan yıldızlar vardır,
Yaratıcı kendisini orada tezahür ettirir."

diyor.

Dadunun müslüman müridi Receb:

"İçerisine hayat harflerinden yazılmış yazıların kâğıdı zahidin kalbindedir. Fakat ancak bir kaç kişi onları okuma zahmetine girişiyor, Kalbin sesine kulaklarını çeviriyorlar."

Baüller herhangi bir kimseden kendilerini uzak tutmayı veya ilgisini kesmeyi hiç bir zaman düşünmezler. Tanrı ve Onun tezahürleri ile beraber olmak ve ona bağlı olmak baüller için Kurtuluşa giden tek yoldur. Baüller Yoga'ya da inanırlar. Baüllere göre, biz insanın bedeni hayatında Tanrının mabedini tanımaya muktedir değiliz, zira onun ışığı yanmamaktadır. Gerçeği, aşağı ve hor gördüğün insanlara ulaştıramazsın. Onların içersinde parlıyan ilâhi ışığı, nuru görmeye muktedir olabilmelisin. Çünkü herşeyi karanlık gösteren kendi görüşünün kısırlığıdır.

Kabir de aynı şeyi söylüyor:

"Her yerde ışık parlıyor.
Kör olduğun için görmeye muktedir değilsin. '

Bunun gibi birçok benzerlikler baüller ile Orta Çağların Kuzey Hindistanlı zahitleri arasında görülebilir. Fakat, bilâhare birer mezhep ve sınıf halinde gelişen zahitlerin aksine belirli bir dinî teşekkül olarak birleşmediler. Bu yüzden Bengalli baüllere zihnî ve ruhî bir bağımsızlık hakim olmuştur. İfade tarzları bakımından terennüm ettikleri deyişleri çok cesurane ve tebrike şayandır.

Baül kültüne göre gerçek bağımsızlığa ulaşabilmek için bir kimsenin "ölmeden önce, hayatta iken ölmesi" gerekir. Ancak o zaman dünyevî arzu ve iddialardan uzaklaşılabilir. Bu bakımdan müslümanların, sufilerin "ölmeden ölünez" şeklinde ifadesini bulduğu Mutlak ile tevhidin idrak edildiği Fena mertebesi baüllerce de benimsenmiştir. Baüllere göre, katgısız gerçek aşk hayatın zenginliğini, doluluğunu temsil eder. Aşk baüllerin ayrılmaz bir parçası, esası olduğuna göre, bir gün bir vaişnava bir baüle, Vaişnava kutsal yazılarında kaç türlü aşkın mevcut olduğunu bilip bilmediğini sorduğunda baül kendisine şu cevabı vermiştir: "Benim gibi okumamış bir cahil kutsal yazıları nasıl bilebilecek ?," Bundan sonra vaişnava kutsal yazılardan bir parçayı okuyarak, okuduğunu açıklamaya başlamıştır. Baül büyük bir sabırla dinlemiştir. Okuma ve açıklama bittikten soma fikri sorulduğunda baül şöyle cevap vermiştir:

"Galiba, bir sarraf çiçek bahçesine geldi.
Sanki, lotüs'ü kıymetlendirecek,
mihenk taşına sürterek."

Diğer bir baüle kutsal kitapları neden takip etmedikleri ve onların emirlerini yerine getirmedikleri sorulduğunda, baül "Biz başkalarının bıraktıkları şeyleri yalayacak köpeklermiyiz?" şeklinde cevaplandırmıştır. Cesur insanlar kendi bayramlarını kendileri yaratır ve kendi kuvvetleri ile elde ettikleri şeylerden hoşlanırlar. Kendilerinden memnun olma kudretine sahip olmayan yüreksizler ancak diğerlerinin bırak-

tıkları şeylerle yetinirler. Gelecekte, bir gün dünyadaki merasimlerin azalması korkusu ile kendilerinden önce gelmiş olanların bırakmış oldukları kırıntıları muhafazaya çalışırlar. Atalarının bıraktıklarını tebcil etmekle memnundurlar. Çünkü kendileri için yeni birşey yaratmaktan acizdirler.

Baüller geçmişte ne söylenmiş veya ne yapılmış, bunlarla ilgilenmezler. Onlar için önemli olan şimdiki hal, an'dır. Aşağıdaki deyişleri ile Mevlâna Celâleddin'e ne kadar benziyorlar:

"Kalbim, Mekkeye veya Medineye gitmemeliydin.
Onu görmek için daima dostumun yanında kalıyorum,
Onun bilmeden, ayakta kaldığında deli oluyorum.
Camide veya Mabedde veya özel, kutsal bir günde ibadet yok,
Her adımda Mekke ve Kaşi'deyim;
Her an kutsaldır."

Sahaj kültüne bağlı olanlar yalnız yaşayan dinî tecrübeye inanırlar. Baüllere göre Hakikâtin iki görünüşü vardır. Birincisi canlı, ikincisi de cansız. Kendi içersine kapanık Hakikâtin insan için hiçbir değeri yoktur. O, canlı, yaşayan şahsiyetle birleştiği zaman değerine paha biçilemez. Baüller zahid tarafından cansızın canlı hakikât şekline çevrilmesini ineğin yediğini süt şekline çevirmesi ile veya ağacın ölü bir maddeyi meyve şekline çevirmesi ile mukayese ediyorlar. Hakikâti canlı şekle sokan kuvvete sahip kişi de ancak (Mürşid) Guru'dur. Bu tip gurular özel saygıya lâyıktırlar. Zira, ebedî ve her yerde hazır ve var olan Hakikat, ancak onların hayatlarından geçmek veya onlar gibi yaşamak suretiyle insanın kapısına gelir.

"Onların çağrışlarını duymak için,
Diğer bir kayıkçının ses menzili içinde olmalıyız, ki,
Kayığımızın Sahaj ırmağında doğru yönde
ilerleyip ilerlemediğinden emin olabilelim."

diyor, baül.

Baüller, zaman ve mekân boşluğu bir oyun alanına muhtaçtır diyorlar. Bunun içindir ki Tanrı, kendi aşk oyunu için insanın kalbinde

1 Hinduizmin önemli merkezlerinden, Ganj nehri kıyısında kurulmuş kutsal şehirlerin başında gelen Benares şehrinin eski bir adıdır.

bir boşluk ayırmıştır. Erkin ve bilgili kişiler Brahma'da Nihâî Cevher'i bulmaktan memnunar. Baüller ise dindar (Pandit) kişiler olmadıkları için bu Nihâî Cevher'i anlamaya muktedir değiller. Onların Tanrısı Kalb'in İnsanı'dır (Manner Manuş), bazen de basitçe İnsan (Puruşa) dır. Baülün tek gayesi bu adamı bulmaktır.

Baül şöyle sesleniyor:

"Ah, Kalbimin İnsanı, Onu nerede bulayım?
Heyhat, Onu kaybedeli beri, Onu aramakla,
Uzak ve yakın ülkelerde, dolaşıyorum."

Ondan, kalbin İnsandan ayrılış ıztırabı baülleri bilgiye ve felsefeye karşı olan tutumlarını yumuşatamaz.

Bu Üstün-İnsan Kültü yalnız *Vedalar'âa* Puruşa-sukta (*Atharva Veda* 10.6) da görülür. Bu fikir Kuzey Hindistanlı zahitler tarafından Orta Çağlarda sık ve serbestçe kullanılmıştır. Bütün baüller de aynı şekilde kullanmışlardır.

Hinduizmde bahsi geçen Tanrının avataraları (tecessüt) ile baüller pek hoşnut değildiler.

"Her yaratığa baktığımızda her birini Onun tecessütü
(avatarası) olarak görürüz,
Onun yanında bize ne öğretebilirsiniz? Edebî olarak devam
eden her yeni oyunda O hayretamiz bir şekilde Kendisini

tezahür ettirir."

Baüle elbisesinin niçin bir tarikidünyanın ki gibi renkli olmadığı sorulduğunda baülün verdiği cevap şu olmuştur:

"Önce için boyanmadıkça, renk kendisini dışı vururmu?
Kabuğunu boyamakla meyve olgun tatlılığına ulaşabilir mi?"

Hint Felsefesi ekollerinden Astik guruba dahil olan Vedanta felsefe sistemi iki ekol halinde gelişen DUALİZM (Dvaita) ve Monizm (Advaita) arasındaki tenakuz baüller tarafından ortadan kaldırılmıştır ki bu da Aşk Yoludur. Baüller aşkın tabiî birleşmenin tabiî sevgisidir. "Ebedî olan tek ve ebedî olan iki, bu aşkın ismidir" diyor, baül. Aşk da benlikten hiçbirşey kaybedilmeden Tek'ler (Bir'lik) idrak edilir.

